EUSKAL OŔIA

¿KALE?

—o—

Gaur, Victoria Eugenia antzokian Euskaldun Emakumeak euskerari egin bear dion Maite-Agurra dala ta, neskatil idazleak bildu nai nituan iñondik iñora arratsaldean, jai aurretik erabakitxo batzuek artu genitzan.

Baña... ¿kale egin ez didate ba?

Kale ez, gaizki diot, Yolanda'ren erantzuna ta ondoren dijuazkizuten lerrotxoak artu ditut.

Eskerrak, Yolanda, zure erantzunagatik. Ikusten dezunez ez daukagu gaur nik nai nuan billera egiterik; ez bai diote ezer "Bi otso" (bai, bai, otso emeak dira ta oek ere) "Lilitxo", "Agurtzane", "Maitxo", "Mirentxu", "Pillipa", "Maria'ren alaba bat", "Andereño bat", "Txiki Alai", "Iziartxo" ta zuen buru bezela autu zenezateken "Tene" jatorrak? ¿Zer egingo zaio ba? Urrengo batean bearko. Nik egia esan guziok gaur arratsaldean emen ikusteko itxaropenik ez det galdu. ¿Ez ote zerate ba etorriko? ¿Azaldu ere ez?

Dana dala beste arreba "berri" bat badegu gaur eta onekin poztu bearko. Ongi etorri Ira, garaia zan.

Ona arreba berriaren sarrera:

NERE ALETXOA

Eskerak Luzear; eskerrak neskatil idazle ta idazlegai oetzaz oroitzeko adeia egin diguzulako.

Eskerrik asko idazle berrien esnale orri, zure itz pozgarriaz bestela iñoiz ausartuko ez giñaken makal oek lumatxoa artzera pizkortzen gaituzulako.

Nere idazki txatxarrak ez diote noski euskerari bere gora-bidean malla askorik aurreraziko; baña zuk, Ama, maitalearen emaiari baño emalearen maitasunari geiago begiratzen diozula-ta, emen natorkizu emakumeak agerian lenengoz opaltzen dizuten omenaldian, maite eresia abestu naiean.

¡Maite! ¡Au izen ezti ta gogozagarri! Iñork maite badu bai atsegin zaiola itz onen oiu ozena.

¿Orain ba zer ote dezakezut? Begira zazu arren nere barrenera ta bertan dakuskezu, Jaunaren agintzaz ostera, zu zerala nere gogo ta nai guzien jabe.

Gaur nere aizpatxoak eskeintzen dizkizuten opari bikañekin batera ar zazu zure aur nimiño onek eskeñi dezaizukedana: Ar zazu Ama, nere biotza.

IRA

Donostia 1930'ko Uztailla'ren 28'an.

—o—

Ta amaitzeko, gogoan artu, zuen batzarra naitanaezkoa degula.

LUZEAR

Neretzat il arte

Ezkongaia nitzala
oraintxen lau urte,
zoraturik nebillen
bat arkitu arte.

—o—

Kalekoa nai ez, ta
irten naiz etxetik,
jarri nairik begira
mendi gallurretik.

—o—

Andixek nuan ikusi
basetxe batean
neskatil euskaldun bat
zegoala atean.

—o—

Juan nitzaion laxterka
atari aldera,
ta egin nion maitekor
beartzan galdera.

—o—

Zugaitz txonkorra gendun
artu exeri alki,
ta ezkontza antxen genduan
betiko erabaki.

—o—

Gaur berriro jarri naiz
alkitxo orretan,
pozezko negarrairi
ekiñaz benetan.

—o—

Baleki txonkor onek
izketan gaxoak
esango lituzke bai,
itz neurtu goxoak.

—o—

¡Bai zirela eztitsuak
kontu potxoloak,
ez aldin gutxiko, ta
ustelkor txoroak.

—o—

Egi egitan bai det
basetxea maite
ta antxen bizitu zana
neretzat ill arte.

IRUZUBI

Azkoitia

—o—

Uri Ikastoletako Erakusketa. — Egietan, ikusgarria ta aipa garria, kistar-ikasbide anaien ikastoletako mutillen lanen Erakusketa.

Nere ikuszaletasunak mugituta, zuzendu naiz ikastoletara, eta benetan, ta egiz, etzait damutu. Zerbait entzunda negon mutillen aurrerapenatzaz, baña entzunaren aldian ikusitakoa, askoz bere aundiagua iruditu zait: banituan iritzi batzuek ikastaruatzaz bañon neronek ikusi ditudanekin da anai Zuzendariak eman dizkidan arrazoi batzuekin, ezin utzi ontzat artu barik bertan daramaten lana.

Ezbairik gabe, Azkoiti'ko uriaren aurrerapena ikastola ortatik dator: ortik aterako diran mutillak izango dira beren garayan Azkoitiko uria zuzenduko dabenak.

Gogoratuko da erria, ikastola berri onen irikierako jayan, gure Gotsai jaunak bere itzaldian esan zuanatzaz:

"Ikastola onetan erakutziko dizkizubez: lenengo egizko jakintza, Jaungoiko ta erlijioaren irakaspena, ta gero gizarterako, bizibiderakoak.

Egiz esan biar, ikastaro onetan erakutsi digutenakin, Gotzai jaunaren esana oso osuan bete dutela kistar Ikasbide anaiak.

Poztu gurasoak, eta berekin batian erri osua, ikusirik badaudela erri onetan, beren semiak aurrera aterako dituben irakasleak, eta era berian erri onen bizikeria beste bide batzutatik eramango dutenak, gertaurik beren adimen ta almenak, beste lan batzuek sortzeko eran.

Urte gutxi barru ikusiko da egiztuta nik emen esan detana.

Amaitu baño lenago, nere asmo bat esatera nijua: udia badijua aurrera, ta aldiz, asiko dira gaubeko ikastaruak gertatzen: ¿ez al litzake egokia izango, gertatzen asterakuan, taldetxuetan banandu ta argitsueneri, "dibujo lineala" erakustia beren laneri dagokion eran? Orrela, lanian ari diranentzat argitasun aundia izango litzake, eta beren langintzetarako aurrerapide ikusgarria ta onuragarria.

Arazo au daukatenak obeto ikusiko dabe: bakar bakarrik Udala'ri esaten diot, ez laguntasunik ukatzeko, bada laguntza onetan ematen dabena, askoz geyagorekin erriak jasoko du ta.

Txalo bero bat anayei batez bere beren zuzendariari.

DART

Eibar

—o—

Euzkel izena. — Geure adiskide eta euzkeltzale diran Gorozabel'tar Iñaki eta Astigarraga'tar Justiñe'k euki dute lendabiziko alabatxo ederreder bat, ezarririk jayo barriari Miren Arrate izen polit-ederra.

Zoriyonak aita-ama barri maitioi.

Deun Laurentzi'ra. — Aixerija'k eta Aberri'k eurapa zolija zuzentzen deuzkuen aldetik, biartuak gaude eibartar abertzaliok datorren igandian, au da Dagonilla'ren 3'an, bertan aukeratu ditxuen jai begikuetara juatia.

Gertu gaitian ba, bai gazte eta zar, geure euzko gogoko jai abei zor dagokijogun laguntasuna eta indarra emotera, aspaldiko nagitasuna piztu eta goguak berotuaz geure anaiak besarkatu eta geure ama Euzkadi goraldu.

Bazkaitara jun nai dabenak Batzokia'n emon bei beren izen-abizenak ostiraia dala beranduen, biar dán eran zuzentzeko arazu au.

Kalien izena aldaketa. — Ointzu il yaku eibartarren begi-begiko izkillu-arazuetan langille maixua, ludi guztiyan entzute aundia irabazi dabena, euzko abendaren eredu jatorra, eta uri oneri entzute aundia ekarri dautzana.

Beronen izena goraltzeko oitu yakue batzueri, kalen baten izena aldatzia, lengua kendu eta berorena ipiñiaz.

Au askok ez dau ondo artzen, lengo kallen izena euroi zor bai yakue. Eta nik, Antontxo'n ordez, ez det nai beste izen bat ezarri daiden eta izena ipintekotan ipiñi kale edo zei barriren bat aukeratzen danerako, ba orduan neu izango nitzake lenengokua asmo ori goraltzen, eibartarren gomutean izen ospetsu ori geratu dedin betiko.

Danak ez dira asarre. — Zerga edo arantzel barriztatzia dala ta "Alfa" josteko etekiñ edo makiñak jasotazun aundia artu biar izan dabelako.

Bardiñ G. A. C. Garate, Anitua'ren landola ospatsuetan egiten diran txirringutz edo bizikletak.

Eta asko poztutzen gara, geure erri onetako arazuak diran aldetik, eta uri oneri ortik sortzen jakon aberaztasunagaitik.

Ai beste orrenbeste esan albageneza beste izkillogin eta enparauegaitik.

"Aurrera" ez dago atzera egiteko. Entzun dogunez "Aurrera" fundiziñoko landolak orain daren lekuan kabidu ezin da, inguruetan luzetzera duaz.

Izpar onek asko be asko poztu gaitu batez be bazkun ospatsu orretan geure lagun Iraegi'tar Gergori zuzendari aurkitzen dalako.

Jo aurrera Gergori, ta gogor.

ANTONTXU

Mutriku

—o—

Agintari jaunari erregutxo bat. — Lenengo erregua ez da au, lenago ere egin det eta entzun ere bai bañon agintari berriak jarri ziranian berriz ere lenera.

Lenago aitxukalian pregoia jotzen zigun ta onela jakiñen gañian egon oi giñan gure Endore jaunak eman oi diguzen aginduarekin. Oraiñ, ez degu entzuten ta galdezka ibilli oi gera; gaur bertan (asteazkena) alkate jaunaren ordenako danborra entzun det ta galdezka ibilli naiz zer ote dan, bañon iñork ez dit erantzun. ¿Eziñ ote leike lenago bezela pregoia aitxukalian jo? Baietz uste det nik.

Uri apainketa. — Goiko plaza aldeko etxeak egoki apaindu dituzte. "Ametzak" bere etxiari jaso dio bizitza bat. Beristain'ek dotoretu du bere etxiaren alboan zeukana. Asorregi "Kirkerrak" berriz apain apain jarri du berea.

Azkenengo bi etxe auetan lan egin dute Elordi anaiak ta ongi erakutzi digue berak dauken egokitasuna. Mendaro'n ere etxe berri bat egiteko lana artua omen dauke.

Jarrai orrela, alperrentzat sakua besterik ezdago, ta bera bizkarrian.

ITXAS-AURRE

Oria

—o—

Lengoan ezkondu ziran Lasarte'ko elizan Idigoras'tar Joseba Andoni ta Goñi'tar Jone Josebe. Urte askoan alkarrekin adiskideak.

—o—

Iraílla'ren 28'rako eratu dituzte aurtengo berebil-laisterketak. Jendea pozik da orain len etzala ziotenean tamai bazan ere.

Beste urtetan bezela aurten ere notintza aundia bilduko da noski laisterketa oiek ikustera.

—o—

Emengo ola ederrean langille mordoxka aundi bat bost egunean jarri dute lanean, lanik ez dagola-ta. ¡Laister jarriko aldituzte berriro sei egunean oraindaño bezela! Danentzat onurakorra litzake beintzat.

—o—

Baserritarrak gogor ari dira lan da lan; artoak eta jorratu dituztenean, belarrak etxeratzen naiko lan badaukate. Orain egin bear bai dute ba, neguan izango badute.

TXALDATXUR

—o—

Leitza

(Naparroa)

—o—

Ezkontza. — Juan den asteazkenen ezkondu zen Kastiella'tar Agustin, sendagille azkarra, Burlada'tar Zelestina, neskatxe onakin. Zorionak eta Jainkoak elkarrekin urte askoan izateko eskerra dizuela.

Juan-etorrik. — Ameriketatik etorri de Sukuntza'tar Maria andrea, bere alaba neskatil lirañarekin Ongi etorriak.

—Baita ere San Fermin'ek emen pasatu ditue sarjentoaren arrebak, Nuin Mutilloa'tar neskatillek.

Eriotza. — Lazkano'tar Manuel il da 92 urterekin. Errin zen zarrena omen zen, G. B. Aita gure bat bere alde.

Urreta'tar Mikeltxo'ri. — Irakurri nuan "sobresaliente" atera zinuan azterketan. Asko poztutzen naiz, eta Bergara'ko bizikleta ere zeorrek ateratzea opa dizut, Mikeltxo.

Egualdi txarra. — Eurie maiz egiten du aurten. Nekazarik larri samar dabiltze, belarrak ez dituela sartuko ta. Artoak ederrak daude.

LILITXO

VIDA RELIGIOSA

MARTES 29 DE JULIO

Santos de hoy.—Ss. Marta, vg.; Félix II, mr., Urbano II, papas; Simplicio, Faustino, Calinicio, Lucila, Beatriz, Flora, vgs., Olavo, r. Antonino, mrs.; Próspero; ob.; Serafina.

Santos de mañana.—Ss. Abdón, Senén, Rufino, Máxima, Donatila Segunda, vgs., Julita, mrs.; Urso ob.

SANTA MARTA, VIRGEN

Habiendo ya celebrado el 22 de éste la fiesta de Santa María Magdalena, debemos honrar hoy a su hermana, Santa Marta.

Nacida de padres nobles y ricos vivió en Betania, junto y como a dos millas de Jerusalén. "Jesús, dice San Juan, amaba a Marta y a su hermana María y a Lázaro", y por eso tenía especial gusto en hospedarse en su casa cuando pasaba por Judea. Con ellos también pasó los días que precedieron a su muerte. Marta que como mayor de edad era el ama de casa, hospedaba a Jesús, a aquel Esposo divino al cual había consagrado su virginidad.

Afanada como andaba por servir al Señor, le pide mande a María que le ayude; mas el Maestro, sin censurarla, pues que bien ve cómo se desvive por servirle, hácela comprender cómo ciertas almas llamadas por Dios, escogen una parte todavía mejor, pues que hacen ya en la tierra lo que harán por siempre en el cielo. "La "vida activa" con sus penas y sus fatigas sobrellevadas por amor de Cristo, a quien se sirve en la persona del prójimo, es sin duda muy meritoria; "dichosa sin embargo la casa en que María provoca las quejas de Marta" y no consiente en sustraer a la oración una vida que las ocupaciones exteriores parecerían reclamar.

Dios es, en efecto, el autor de todas las gracias, y quiere que como a tal se le reconozca; de ahí que la "vida contemplativa", que pone las almas en contacto directo con El, afianza más la santidad personal, como también alcanza más eficazmente los divinos auxilios que hacen fecundo al apostolado cristiano.

Estimemos cual se merece, la parte que Jesús reserva a María, y si es que nos llamare a compartir de las solicitudes de Marta, veamos de compensar, por medio del espíritu de oración, lo que la vida tiene de defectuoso. Así lo hacen los Santos.

EJERCICIOS ESPIRITUALES PARA SACERDOTES

Dios mediante, del 17 al 23 de agosto, habrá una tanda de Ejercicios Espirituales para señores Sacerdotes en el Colegio de San Ignacio (Ategorrieta) cedido generosamente a éste fin por los R.R. P.P. Jesuitas.

Los señores Sacerdotes, tanto de la Ciudad como de los pueblos circunvecinos que quieran aprovecharse de esta gracia extraordinaria, podrán inscribirse (como internos, medio-pensionistas o externos) en las Sacristías de las parroquias de esta Ciudad o en el mencionado Colegio, donde les informarán de las condiciones y del plan a observar durante los mismos.

ADORACION NOCTURNA
Sección de San Sebastián

En la noche del 30 al 31 del actual, celebrará la Vigilia de su titular el Turno sexto (San Ignacio y Santa Teresa).

Los adoradores de los demás Turnos deben asistir a primera hora, para retirarse después del Invitatorio.

Las puertas de la Residencia de los P.P. Jesuítas, estarán abiertas desde las nueve y media, para que puedan asistir a esa primera parte de la Vigilia, los adoradores honorarios y cuantos fieles lo deseen.

CONGREGACION DE LA INMACULADA Y S. IGNACIO DE LOYOLA

Solemne Triduo en honor de San Ignacio de Loyola en la Iglesia del Sagrado Corazón (Jesuítas) los días 29, 30 y 31 de Julio de 1930.

Por la mañana a las seis en vascuence. Y por la tarde a las siete Exposición, Santo Rosario y sermón que predicará el elocuente orador sagrado R. P. Ignacio Corrons S. J.

A continuación Bendición y Reserva de S. D. M.

EN EL CARMEN

Mañana, día 30 del mes, celebrará la Cofradía de Santa Teresita sus cultos mensuales en la forma siguiente:

Por la mañana, a las siete y media, misa de Comunión general con acompañamiento de armonium y cánticos religiosos.

Por la tarde, a las siete, exposición de S. D. M., Santo Rosario ejercicio de Santa Teresita y bendición con el Santísimo Sacramento

VISITAD
CASA ROCHAS
Zarauz

CASA MAURI

M. ECHANIZ. Colchonería y muebles. Almohadas, borras, miraguano, comedores, dormitorios, relojes de pared, despertadores, edredones, mantas de lana, aparatos de luz, alfombras, coches para niños, colchas, ropla blanca, hules, imágenes, objetos para regalo. Ventas al contado y a plazos.

FERMIN CALBETON, 42
SAN SEBASTIAN

G. GERBER. - OPTICA & FOTOGRAFIA
LENTES, GAFAS, GEMELOS PRISMATICOS, ETC.
ARTICULOS FOTOGRAFICOS
Trabajos para aficionados
URBIETA, 3.

Compañía Transmediterránea
DE BARCELONA

Servicio quincenal Pasajes-Canarias

Servicio regular semanal de cabotaje

Con salidas fijas desde Pasajes todos los sábados, admitiendo carga para Bilbao, Santander, Gijón, Coruña, Villagarcía, Vigo, Sevilla, Cádiz, Huelva, Ceuta, Melilla, Almería, Cartagena, Alicante, Valencia, Barcelona e Islas Canarias.

4 de Agosto, Vapor "RIO NAVIA".
11 de Agosto, Vapor "RIO TAJO".

LINEA DE CANARIAS

7 de Agosto, Vapor "PLUS ULTRA".

Para informes de fletes, cabida, pasaje, etc., dirigirse a sus consignatarios

HIJOS DE F. DE AZQUETA. - PASAJES